

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego 2024/25

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Literatura polska XX i XXI wieku – fazy, nurty, zjawiska typowe a osiągnięcia artystyczne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Polish literature of the twentieth and twenty-first centuries - phases, trends, typical phenomena and artistic achievements
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwa
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	prof. dr hab. Mirosława Otdakowska-Kuflowa
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
wykład	15	VI	1
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Znajomość podstawowych pojęć z zakresu literatury i kultury Podstawowa orientacja w zakresie przebiegu procesu historycznoliterackiego epok wcześniejszych
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Przedstawienie procesu historycznoliterackiego, przyczyn ideowych i kulturowych zachodzących zmian, głównych kierunków i nurtów literackich, periodyzacji związanej ze zmianami zewnętrznymi, historycznymi, oraz wewnętrznymi, ściśle literackimi dużego odcinka czasowego.
C2. Ukazanie sieci powiązań nauki, kultury, wydarzeń historycznych i literatury.
C3. Kształtowanie myślenia przyczynowo-skutkowego i rozumienia procesu historycznoliterackiego

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna periodyzację historii literatury oraz najważniejsze prądy literackie, artystyczne i filozoficzne literatury polskiej od 1918 roku; rozumie logikę procesu literackiego, rozpoznaje konwencje charakterystyczne dla literatury współczesnej.	K_W01
W_02	ma wiedzę o twórcach literatury i kultury omawianego okresu, zna ich reprezentatywne teksty oraz wybraną literaturę przedmiotu z nimi związaną	K_W02
W_03	zna podstawowe dzieła współczesnej literatury powszechnej XX i XXI wieku oraz zjawiska kształtujące światową kulturę współczesną	K_W03
W_04	zna i rozumie podstawową terminologię z zakresu poetyki, ma wiedzę o strukturze dzieła literackiego, rodzajach i gatunkach literackich, rozumie kategorie pojęciowe z zakresu wersologii, genologii, stylistyki i teorii języka poetyckiego	K_W04
W_05	zna zasady analizy i interpretacji utworu literackiego (opanował podstawowy kanon czynności analitycznych) oraz literaturoznawczą metodologię	K_W05
W_06	zna podstawy współczesnej antropologii kulturowej, rozumie przyczyny i przebieg aktualnych zmian kulturowych, ma podstawową wiedzę na temat współczesnych sztuk w zakresie	K_W07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści literaturoznawczych i kulturowych oraz do systematycznego weryfikowania własnego stanu wiedzy i kompetencji zawodowych	K_K01
K_02	jest gotów do stałego uznawania znaczenia wiedzy teoretycznej w rozwiązywaniu praktycznych zadań i problemów oraz do szukania wsparcia ekspertów w przypadku niemożności	K_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Przyczyny wyodrębnienia granicznej daty 1918 roku.

Podstawy filozoficzne, ideowe, naukowe zmian zachodzących w sztuce od wczesnych dekad XX wieku.

Estetyka awangardowa – okresy historyczne, w których się pojawia i te, w których zanika. Zmienność dominacji estetycznych i literackich celów w literaturze oraz fazy, w których na pierwszy plan wysuwają się pozaartystyczne cele.

Powiązanie dokonujących się zmian z wydarzeniami historycznymi.

Równoległość rozwoju literatury polskiej i literatury europejskiej a specyfika zjawisk rodzimych.

Przemiany wypracowywane przez autorów na gruncie literackim a narzucane przez czynniki zewnętrzne.

Rola następstwa pokoleń we wprowadzaniu zmian, wyborze poetyki utworu, tradycji, do której przynależą twórcy, rodzajów i gatunków wypowiedzi.

Wyznaczenie dat progowych zachodzących zmian, powiązanie ich z grupami twórców i pojedynczymi najwybitniejszymi autorami.

Wskazanie przerw w naturalnym procesie historycznoliterackim, prób ich niwelowania, podobieństw i różnic pomiędzy poszczególnymi odcinkami tego procesu.

Interpretacja poszczególnych faz procesu ze względu na cele ściśle literacko-artystyczne twórców, dobrowolnie podejmowane przez nich zobowiązania pozaliterackie, tworzenie pod presją czynników zewnętrznych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	obserwacja	protokół
W_02	Wykład konwersatoryjny	obserwacja	Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład konwersatoryjny	obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja	obserwacja	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Obecność na zajęciach – 40%

Aktywność na zajęciach – podejmowanie dyskusji w czasie wykładu konwersatoryjnego 40%

Ocena merytoryczna wypowiedzi na zajęciach 20%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<p>Bogumiła Kaniewska, Anna Legeżyńska, Piotr Śliwiński, Literatura polska XX wieku, Poznań 2005.</p> <p>Jerzy Kwiatkowski, Dwudziestolecie międzywojenne, Warszawa 2011.</p> <p>Edward Balcerzan, Poezja polska w latach 1918-1939, Warszawa 1996.</p> <p>Jerzy Jarzębski, Proza Dwudziestolecia, Kraków 2006.</p> <p>Anna Nasiłowska, Trzydziestolecie 1914-1944, Warszawa 1995.</p> <p>Jerzy Świąch, Literatura polska w latach II wojny światowej, Warszawa 2002 lub inne wydanie.</p> <p>HUTNIKIEWICZ Artur: Od czystej formy do literatury faktu. Główne teorie literackie XX stulecia. Warszawa 1988 i następne wyd. BŁOŃSKI Jan: Odmarsz. Kraków 1978.</p> <p>JAROSIŃSKI Zbigniew: Literatura lat 1945-1975. Warszawa 1996.</p> <p>Literatura polska 1918-1975. T. 3. Warszawa 1996.</p> <p>NASIŁOWSKA Anna: Literatura okresu przejściowego. Warszawa 2006.</p> <p>TOMASIK Wojciech: Wstęp do: Słowo o socrealizmie. Szkice. Bydgoszcz 1991.</p> <p>LEGEŻYŃSKA Anna, ŚLIWIŃSKI Piotr: Poezja po 1968 roku. Warszawa 2000.</p> <p>NASIŁOWSKA Anna: Literatura okresu przejściowego. Warszawa 2006.</p>
Literatura uzupełniająca
<p>Słownik literatury polskiej XX wieku, red. A. Brodzka i in., Wrocław 1992.</p> <p>Lektury polonistyczne. Dwudziestolecie międzywojenne. II wojna światowa, t. I, red. R. Nycz, J. Jarzębski, Kraków 1997.</p> <p>Jacek Popiel, Dramat a teatr polski dwudziestolecia międzywojennego, Kraków 1995.</p> <p>Włodzimierz Bolecki, Poetycki model prozy w dwudziestoleciu międzywojennym. Witkacy, Gombrowicz, Schulz i inni : studium z poetyki historycznej, Kraków 1996.</p> <p>Alina Kowalczykowska, Programy i spory literackie w dwudziestoleciu 1918–1939, Warszawa 1981.</p> <p>Paweł Rodak, Wizje kultury pokolenia wojennego, Wrocław 2000.</p> <p>Stanisław Stabro, Poezja i historia. Od Żagarów do Nowej Fali, Kraków 2001.</p> <p>Nowe dwudziestolecie. Szkice o wartościach i poetykach prozy i poezji lat 1989-2009. Wstęp: P. Śliwiński, Poznań 2011.</p> <p>DANIELEWICZ-ZIELIŃSKA Maria: Szkice o literaturze emigracyjnej. Warszawa 1992.</p> <p>Sacrum na nowo poszukiwane. O literaturze polskiej po 1989 roku. Redakcja M. Ołdakowska-Kuflowa, L. Giemza, Lublin 2015.</p> <p>Religijne aspekty literatury polskiej XX wieku. Red. M. Jasińska-Wojtkowska, J. Świąch. Lublin 1997.</p> <p>JARZĘBSKI Jerzy: W Polsce czyli wszędzie. Warszawa 1992.</p>